Eläketurvakeskus/Heikki Tikanmäki 17.10.2018

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
TrV@eduskunta.fi

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan lausuntopyyntö O 10/2017 vp Kotouttamisen toimivuus

Matalan syntyvyyden oloissa maahanmuutto on vaihtoehtoinen tapa turvata työvoiman tarjontaa ja siten mm. eläkkeiden rahoituspohja tulevaisuudessa. Eläkejärjestelmän kannalta arvioituna maahanmuuttajien työllistyminen on keskeisessä roolissa määrittämässä maahanmuuton hyötyjä koko lakisääteisen eläkejärjestelmän rahoitukselle. Työvoiman ulkopuolelle jäävät maahanmuuttajat sen sijaan kuormittavat pitkällä aikavälillä kansan- ja takuueläkejärjestelmiä.

Eri taustamaista tulevien työllisyysasteissa on valtavat erot (*Maahanmuuttajat työmarkkinoilla: tutkimus eri vuosina Suomeen muuttaneiden työurista*, Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 06/2016). EU-maista tulevien työllisyysasteet ovat tyypillisesti lähellä suomalaistaustaisten työllisyysasteita. Parhaiten työllistyvät alankomaalaiset, ruotsalaiset ja virolaiset.

Euroopan maista tulevista venäläistaustaisilla on selvästi matalimmat työllisyysasteet. Kaikkein matalimmat työllisyysasteet ovat henkilöillä, joiden taustamaa on Somalia, Irak, Kongon demokraattinen tasavalta ja Afganistan. Erojen taustalla ovat erilaiset muuttajien taustatekijät ja maahanmuuton syyt. Myös sukupuolierot ovat huomattavan suuret. Maahanmuuttajamiesten työllisyystilanne on selvästi parempi kuin maahanmuuttajanaisten. Somalialais-, irakilais-, afganistanilaistaustaisten naisten työllisyysasteet ovat vain noin 15 prosenttia. Kotouttamisessa olisi tärkeää huomioida entistä paremmin maahantulon peruste, lähtömaa ja sukupuoli.

Jos kotouttamisessa onnistutaan jatkossa tähänastista paremmin, on sillä laskelmien mukaan merkittävä positiivinen vaikutus lakisääteisten eläkkeiden rahoitukseen pitkällä aikavälillä. Muuttovoiton puolitoistakertaistuminen kohtuullisella työllisyysasteella helpottaisi noin prosenttiyksiköllä työeläkemaksun pitkän aikavälin nousupainetta.